

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

The Guideline Development Of Teachers For Learning Management By Applying The Professional Learning Community Of The Secondary Educational Service Area Office 3

อมตา จงมีสุข¹, จุลดิศ คัญทัพ²

Amata Jongmesuk¹, Juladis Khanthap²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 3,479 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Means) ร้อยละ (Percentile) และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ภาพรวม สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ลำดับที่ 1 ภาวะผู้นำร่วม ลำดับที่ 2 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน ลำดับที่ 3 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ลำดับที่ 4 ความเป็นกัลยาณมิตร ลำดับที่ 5 ทีมร่วมแรงร่วมใจ และลำดับที่ 6 วิสัยทัศน์ร่วม 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ 18 ด้าน 36 แนวทาง

คำสำคัญ: ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การศึกษา, ครู

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

¹ Graduate Student Master of Education Program in Education Administration Suryadhep Teachers College, Rangsit University

² Thesis Advisor, Suryadhep Teachers College, Rangsit University

Abstract

The aims of this study were to investigate the current conditions, desirable conditions, and necessary needs of the professional learning community in the schools under the Nonthaburi-Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary School Educational Service Area Office 3, and to propose a guideline to promote the professional learning community in the schools. The population of the study is 3,479 executives and teachers working in the schools under the Secondary School Educational Service Area Office 3. The sample size was determined using Krejcie-Morgan formula, and the total number of the samples is 341. The research instrument used to collect data from the samples was a questionnaire. The statistics used in the data analysis included means and percentile. In addition, the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) was employed to prioritize the necessary needs. The results of the study revealed that the current conditions were at a high level and the desirable conditions were at the highest level. Furthermore, the necessary needs in the professional learning community included 1) the shared leadership, 2) the supportive structure, 3) learning and professional development, 4) friendship, 5) teamwork, and 6) shared visions, respectively. In addition, a guideline for the development of the professional learning community operation in the schools under the Secondary School Educational Service Area Office 3 consisted of 6 components, 18 aspects, and 36 sub-guidelines.

Keywords: Professional learning community, Education, Teacher

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานั้นนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ เพราะถ้าสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จนทำให้บุคลากรที่มีคุณภาพทางการศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2547) ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีสติปัญญา มีความรู้ เป็นคนดี มีความสุข มีศีลธรรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษา

แห่งชาติ (พ.ศ.2560–2579) ที่มุ่งเน้นการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม สร้างชาติ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีความสามารถ สามารถดำรงชีพอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศในการแข่งขันและยืนหยัดบนเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและสังคมของโลก ควบคู่กับการรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจในการบริหารงาน

การกระจายอำนาจบริหารการจัดการศึกษาและการกิจอำนาจหน้าที่ต่างๆ เพื่อนำไปสู่ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม จากกระทรวงลงสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงซึ่งการกระจายอำนาจทางการศึกษาจะช่วยให้นักศึกษามีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นอันจะนำไปสู่ประชาธิปไตยซึ่งเป็นระบบโครงสร้างใกล้ชิดประชาชนมากยิ่งขึ้น มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้มากกว่าระบบเดิมที่เป็นการรวมอำนาจอยู่ที่ศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญกับการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562) และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในสังคมผ่านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ การยอมรับและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด (แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2579) ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

PLC ย่อมาจาก Professional Learning Community หมายถึง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรครู โดยมีแนวคิดสำคัญคือ การนำคนหรือครูมาอยู่รวมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตามนโยบายรัฐมนตรี เรื่องการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชาด้วย Active Learning และ Professional Learning Community (PLC) ผู้คุณภาพThailand 4.0 ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดจากการรวมตัว รวมใจรวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการ

PLC: Professional Learning Community) ผู้สถานศึกษาทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เป้าหมายเพื่อให้ครูที่เข้าร่วมโครงการนำกระบวนการตามกรอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง และกระบวนการเรียนรู้แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้อย่างมาก

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีโรงเรียนในสังกัดจำแนกตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษา 47 โรงเรียน มีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครู และผู้เรียนโดยตรงคือให้ ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับมาตรฐานสากล และเป็นคนไทยยุคใหม่พร้อม พัฒนาสู่ความเป็นเลิศและผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นมืออาชีพ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน ทั้งกำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบในจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสารมีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3, 2559) และครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยครูได้รับการช่วยเหลือให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ทั้งในโรงเรียนเดียวกันระหว่างโรงเรียนหรืออื่นๆ และจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการบริหารจัดการ แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบใน

ทุกระดับ เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็งและเป็นกัลยาณมิตร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ที่ได้กำหนดแนวทางของ Best Practice ที่ได้จากการดำเนินงานตามกระบวนการของการปรับปรุงมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูไว้ โดยมีการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นองค์ประกอบด้วย ทำให้เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและภายในกลุ่มโรงเรียน มีความตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครูขึ้น ได้มีการพัฒนาศักยภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยใช้กระบวนการ PLC ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่คนใหม่ที่ครูประจำการรวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เรียนรู้ ประสบการณ์ จากการทำหน้าที่ครู ทำให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้โดยมุ่งมั่นให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครูและการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับเป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตลอดจนจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในการ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการพัฒนาครูผ่านการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยเป็นข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาและหาแนวทางครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นครูมืออาชีพ

นอกจากนั้นยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานด้านชุมชนการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ควรเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเพื่อเสนอแนะแนวทางชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยศึกษาจากพหุกรณีที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 2 โรงเรียน

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 3,479 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 3 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดตัวอย่าง 341 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณาจากเครื่องมือที่มีผู้วิจัย ทำมาก่อนภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 68 ข้อ รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง งาน ระดับการศึกษา และอายุราชการ มีลักษณะเป็นแบบตอบ (Cheek List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ โดยมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 5) ความเป็นกัลยาณมิตร 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแนวทางของ Likert

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก วิทยาลัยครูสุริยเทพ

มหาวิทยาลัยรังสิต ไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 341 ฉบับ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา ในการเก็บแบบสอบถามคืน

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI_{modified})

1) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้เกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย จากนั้นนำผลการประเมินสภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 3 มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

3) นำค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{\text{modified}} = (I-D) / D$ มาวิเคราะห์สรุปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามลำดับจากมากไปหาน้อย และนำไปหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีผลงานด้านด้านการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศและเข้าใจบริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างดี 2) เป็นผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็นประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และผลการจัดลำดับของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 องค์กรประกอบโดยรวม

สภาพปัจจุบัน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ด้านความเป็นกัลยาณมิตร (Caring community) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) ตามลำดับ

ส่วนด้านภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ด้านความเป็นกัลยาณมิตร (Caring community) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) ตามลำดับ ส่วนด้านภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ภาพรวม พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ดังต่อไปนี้ ลำดับที่ 1 ด้านภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ลำดับที่ 2 ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) ลำดับที่ 3 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) ลำดับที่ 4 ด้านความเป็นกัลยาณมิตร (Caring community) ลำดับที่ 5 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) และลำดับที่ 6 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับ เพื่อเป็นหาแนวทางในการพัฒนาด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 รายงาน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารเป็นต้นแบบการปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของโรงเรียนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ครูและผู้บริหารเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนตามแนวทางของชุมชน

การเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) โรงเรียนมีการพัฒนา ผู้เรียนเพื่อให้มีศักยภาพเป็นพลโลกที่เป็นเลิศทาง วิชาการเพื่อก้าวสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้าน ที่มีส่วนร่วมร่วมใจ (Collaborative Teamwork) มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คือ 1) ครูและ ผู้บริหารร่วมกันสร้างวิธีการใหม่ๆ จากชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ จนเกิดความเพลิดเพลินในการ แสวงหาความรู้ต่างๆ 2) ครูและผู้บริหารมีการ ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่ เกิดขึ้นกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 3) ผู้บริหาร มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูที่มีความรู้ ความ สามารถในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ด้านภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) มีความต้องการจำเป็นใน การพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารลงมือทำงานอย่างมุ่งมั่น เสียสละ อดทนและใส่ใจให้ความสำคัญกับครูผู้ ร่วมงาน เพื่อเสริมพลังอำนาจของตนเองและเป็น แบบอย่างที่ดีให้สามารถปฏิบัติตามได้ 2) มีการ บริหารจัดการโรงเรียนให้เป็นพื้นที่ที่มีความรู้สึก ปลอดภัย หรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันตาม แนวทางของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) ครูและผู้บริหารร่วมกันวิเคราะห์และค้นหา ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จด้านชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา วิชาชีพ (Professional learning and development) มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหาร มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายกับโรงเรียน ต่างๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำมาขยายผลในโรงเรียนเพื่อ ให้เกิดการพัฒนา 2) โรงเรียนนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) มาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครอบคลุมภารกิจทุก ด้านของโรงเรียน และ 3) ผู้บริหารสร้างนวัตกรรม ใหม่ ๆ เพื่อให้ครูได้ใช้พัฒนาความรู้ความสามารถ ของตนเองในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร (Caring

community มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คือ 1) ครูมีอิสระทางวิชาการในการจัดการเรียน การสอนและมีอิสระในการวางแผนเรื่องหลักสูตร และระบบการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดอยู่ใน กรอบภาพรวมของโรงเรียน 2) ครูและผู้บริหารมี ความเมตตา กรุณา เอื้ออาทรและมีการคอยดูแล ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิง วิชาการต่อกันเพื่อลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติ งาน และ 3) มีการปรับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม เกื้อหนุนต่อกันและส่งเสริมบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) community มีความต้องการจำเป็น ในการพัฒนา คือ 1) โรงเรียนมีระบบสารสนเทศ ของชุมชนเพื่อการเป็นโรงเรียนชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ ที่สมบูรณ์ 2) โรงเรียนมีรูปแบบการสื่อสาร ที่เปิดกว้าง และมีพื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของ ชุมชน 3) ครูมีวิธีการจัดการเรียนการสอน การ วัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้อง กับความต้องการ ความถนัด และศักยภาพของ นักเรียนแต่ละคนตามแนวทางการดำเนินงานของ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. แนวทางการพัฒนาด้านชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้าน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีทั้งหมด 6 องค์กรประกอบ 18 ด้าน 36 แนวทาง

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่า พัฒนาการดำเนินงานด้านชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ควรได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ 18 ด้าน 36 แนวทาง เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาด้าน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต อันส่งผลถึงการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาสู่องค์กรแห่ง ความเป็นเลิศ และเมื่อพิจารณารายด้านที่มีความ ต้องการจำเป็น 3 ลำดับในการพัฒนา สามารถสรุป รายละเอียดได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Leadership) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การสร้าง วิสัยทัศน์การดำเนินงานที่ดีนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็น ผู้มีวิสัยทัศน์และสามารถส่งเสริมให้เป็นโรงเรียน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการเสริมพลังอำนาจ สร้างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ สร้างโอกาสในการ เรียนรู้ พร้อมกับนำวัฒนธรรมของโรงเรียนบูรณา การเข้ากับวัฒนธรรม ค่านิยม คุณค่าของตนเองที่ สามารถปรับเปลี่ยนได้ ครูและผู้บริหารต้องร่วมกัน สร้างความเชื่อมโยงและทิศทางที่ร่วมไปสู่โรงเรียน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมถึงตระหนักถึง คุณค่าของตนเองและบริหารจัดการงานด้านการ เรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพไปพร้อม ๆ กัน มีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ มีการปรับนโยบายของโรงเรียนเพื่อ การพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติ ตนด้วยความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของการเป็นโรงเรียน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เข้ามาเป็นส่วนช่วยใน การวางรูปแบบพฤติกรรมและการรับรู้ เพื่อประยุกต์ กับการจัดการเรียนการสอน ไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรม แห่งการเรียนรู้ต้องเรียนรู้วิสัยทัศน์ ค่านิยม และ วัฒนธรรมของโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่โดยครู ร่วมกันเรียนรู้ (Collaboration Learning)

2. องค์ประกอบด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันหรือการ ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ หัวใจสำคัญคือการ สื่อสารบนพื้นฐาน การรับฟังความคิดเห็น และความ ไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของครูและผู้บริหาร ให้มุ่งสู่โรงเรียน ประสิทธิภาพ และสร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกัน ของโรงเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบน พื้นฐานของความสมัครใจร่วมกันสร้างแรงกระตุ้น ใหม่ ๆ จนเกิด ความรักและความเพลิดเพลินใน การแสวงหาความรู้มีการเรียนรู้การทำงานเป็น ทีมงาน มีแนวปฏิบัติ ร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียน สู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการ วิจัยของ ปิยณัฐ กุศลมาลย์ (2560) ผลการวิจัย พบว่า การมีระบบทีมร่วมมือร่วมใจ ผู้บริหารลง มาร่วมมือ ให้ครูมาทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของ ผู้เรียน และด้านการ สนับสนุน ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการ ทำงาน จัดการเรียนรู้แก่ครูและผู้บริหารสนับสนุน และส่งเสริมการอ่านให้ครูเป็นนักอ่านทั้งงานวิชาการ และวรรณกรรม

3. องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความรู้ ความสามารถ และทักษะความเป็นผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักแนวทางชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มีการสนับสนุน การกระจาย อำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และบุคลากร สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักแนวทาง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยครูทุกคนจะต้องร่วม สร้างสรรค์ผลงานให้เห็นถึงความสำคัญและร่วมกัน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อนุสรรา สุวรรณวงศ์ (2559) พบว่า

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น จะต้องมีความวิสัยทัศน์ ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ มีค่านิยมทางวิชาชีพในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีบรรทัดฐานในการประพฤติตนและปฏิบัติงานร่วมกัน

4. องค์ประกอบด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบททางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศและการใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่การจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นพื้นที่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เหลือน้อย (2561) พบว่า การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ทักษะภาษาต่างประเทศ พัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5. องค์ประกอบด้านความเป็นกัลยาณมิตร (Caring community) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การยึดหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาช่วยสร้างความรู้สึกร่วมกันให้ครูได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดการศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ มีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน และร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อการทำงาน ตามแนวทางชุมชนการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน เพื่อลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอนของครูยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวกและมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสุข รวมทั้งการทำงาน และการอยู่ร่วมกันตามวัฒนธรรมแบบเปิดเผยโดยการบริหารจัดการองค์กรให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันตามแนวทางการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวกเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ไปกับวิถีชีวิตตนเองและวิถีชีวิตชุมชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมฐานการพึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PCL คือ วิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยวและ มีเครือข่ายในการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน PLC มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) เป็นชุมชนที่มีฉันทะและความ ศรัทธาในการทำงาน 3) เป็นชุมชนที่เอื้ออาทร มีคุณธรรมและเป็นกัลยาณมิตรกันในทางวิชาการ 4) เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้

6. องค์ประกอบด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบที่มุ่งเน้นเป็นหลักเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการ ใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจเปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนมีโครงสร้างองค์กรของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วม เน้นรูปแบบการทำงานเป็น และเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการที่ก่อให้เกิด

บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมุ่งความยั่งยืนตามแนวทางชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eastwood & Louis (1992) ที่กล่าวว่า มีรูปแบบการสื่อสารด้วยใจเปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกแยก และมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ มีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนเป็นการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกพล อยู่ภักดีและวัลลภา อารีรัตน์ (2559) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารจำนวน 4 ปัจจัย ที่ร่วมกันพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) ระบบขององค์กร 3) โครงสร้างขององค์กร และ 4) การบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 องค์กรประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ องค์กรประกอบด้านภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและผู้บริหารทำงานร่วมมือกัน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาวิชาชีพให้มากขึ้น

1.2 ผลจากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 องค์กรประกอบด้านที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือต้องการพัฒนาสูงสุดคือ

ด้านความเป็นกัลยาณมิตร (Caring community) ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งระดับสถานศึกษา และเครือข่ายระดับกลุ่มสมาชิกครูที่รวมตัวกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสถานศึกษาโดยผู้บริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างวัฒนธรรมการทำงาน ตลอดจนส่งเสริม เกื้อหนุนสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้

1.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับสามารถนำไปใช้ตามความเหมาะสมและตามความต้องการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จึงควรมีการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.3 ควรมีการทำวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2.4 ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมาย

บรรณานุกรม

- ชูชาติ พ่วงสมจิตต์(2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *Veridian EJournal, Silpakorn University*. ฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(2).
- ปิยณัฐ กุศลมาลัย. (2560). แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2557). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุฎบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอกพล อยู่ภักดี และวัลลภา อาริรัตน์. (2559). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำนาจ เหลื่อน้อย. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุฎบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อนุสรรา สุวรรณวงศ์. (2559). คุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทการศึกษาไทย, *Panyapiwat Journal*, 8(1).
- Eastwood, K., & Louis, K. (1992). Restructuring that lasts: Managing the performance dip. *Journal of School Leadership*, 2(2).